

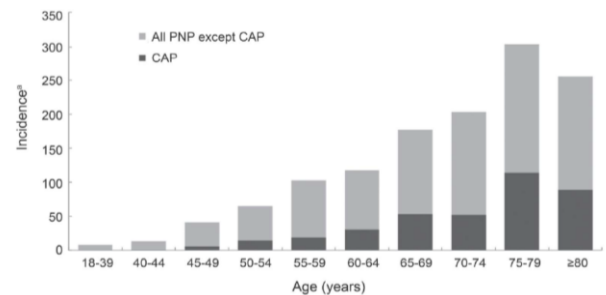
De financiële gevolgen van CIAP voor de maatschappij

Auteur: Ben Sponselee, diagnosewerkgroep CIAP/MGUS-pnp

Op grond van gepubliceerde gegevens maakte de diagnosewerkgroep CIAP/MGUS-pnp een schatting van de maatschappelijke kosten die CIAP met zich meebrengt. Het gaat om vele en vele miljoenen. Vanwege vergrijzing en veroudering zal het aantal mensen met CIAP in de toekomst vermoedelijk alleen maar toenemen.

Aantal mensen met CIAP

Volgens de Rotterdamstudie (Hanewinkel, 2017) zijn er 250.000 tot 300.000 mensen met een chronische polyneuropathie in Nederland (gemiddelde schatting: 275.000). 29% daarvan is idiopathisch (Visser, 2014ⁱ): bij hen spreekt men van CIAP. Uitgaande van bovenstaande gegevens zou de volgende schatting gemaakt kunnen worden: aantal gevallen van CIAP in Nederland: $275.000 \times 29\% \approx 80.000$.

Figuur 1 leeftijdsverdeling CIAP en andere polyneuropathieën. Bron: Visser, 2014

CIAP treft voornamelijk mensen van middelbare leeftijd en ouder. De eerste gevallen van CIAP openbaren zich vanaf 40 jaar. De prevalentie loopt daarna op, zie de grafiek hiernaast. Uitgaande van de getoonde leeftijdsverdeling zouden aantallen CIAP-gevallen in Nederland globaal als volgt kunnen zijn:

Leeftijdscategorie (jaren)	Aantal CIAP-gevallen per leeftijdsgroep (schatting)
45 – 49	1100
50 – 54	3200
55 – 59	4200
60 – 64	6300
65 – 69	11600
70 – 74	10500
75 – 79	24000
80 – >80	19000

Door interpoleren en optellen kom je bij een pensioenleeftijd van 67 jaar op ongeveer **20.500** mensen in de werkzame leeftijd met CIAP.

De gevolgen voor de arbeidsparticipatie

Gezondheidsinstituut NIVEL publiceerde een studie op basis van de monitor 2005-2017ⁱⁱ. Een aantal interessante uitkomsten:

- In 2017 had 12% van de 45- tot 75-jarige mensen met een chronische ziekte of beperking een betaalde baan. Dit in tegenstelling tot 57% van de algemene bevolking.
- Werkenden met een chronische ziekte of beperking werkten toen gemiddeld 22,5 uur per week; terwijl de gemiddelde arbeidsduur van de algemene bevolking rond de 32 uur per week lag.
- De helft van de 45-tot 75-jarige werkenden met een chronische ziekte of beperking meldden zich in 2017 weleens ziek. Ze verzuimden gemiddeld 38 dagen. De verzuimduur lag daarmee een stuk hoger dan in de algemene bevolking. Daar ging het om vier tot twaalf dagen.

Met deze gegevens zijn een aantal schattingen gemaakt.

Verloren banen - arbeidsparticipatie

Als voor mensen met CIAP net als voor mensen met een chronische ziekte van 45-75 jaar in het algemeen geldt dat slechts 12% een betaalde baan heeft, gaan er ten opzichte van de algehele bevolking $(57\% - 12\%) \times 20.500 \approx 9200$ banen verloren door CIAP.

Bij een iets boven modaal jaarinkomen van € 40.000,- exclusief vakantietoeslag (gezien de hogere dan gemiddelde leeftijd bij CIAP), bedraagt het verlies aan arbeidsparticipatie: $9200 \times 40.000 =$ bijna **370 miljoen euro aan door CIAP verloren banen**.

Verloren arbeidsuren

Ook de 12% mensen van de mensen met CIAP die volgens deze gegevens wel een betaalde baan hebben, verliezen inkomen doordat ze minder uren werken (per week gemiddeld $32 - 22,5 = 9,5$ uur minder). Uitgaande van 45 werkweken per jaar, is dat een verlies van $9,5 \text{ uur per week} \times 45 \text{ weken} \approx 428$ uren per werknemer per jaar.

In totaal kunnen we zeggen dat er door CIAP $12\% \text{ van } 20.500 \text{ mensen} \times 428 \text{ uren} =$ ruim 1 miljoen arbeidsuren verloren gaan. Bij een uurloon van € 24,- is dat meer dan **25 miljoen euro aan door CIAP verloren arbeidsuren voor degenen met CIAP die werkten**.

Verzuimdagen

Medewerkers met een chronische aandoening verzuimden in 2017 gemiddeld 38 dagen per jaar. Bij de algemene bevolking varieerde het verzuim van 4 tot 12 dagen (gemiddeld 8 dagen). Het verschil aan verzuimdagen bedroeg daarmee 30 dagen per persoon per jaar.

Als dit ook voor mensen met CIAP geldt, verzuimden zij samen 30 maal $12\% \text{ van } 20.500 \approx 74$ duizend dagen extra. Bij een 8-urige werkdag en een uurloon van €24,- komt dat neer op **14 miljoen euro aan extra verzuimkosten door CIAP voor degenen met CIAP die werkten**.

Revalidatiekosten

Revalidatiekosten van de 20.500 mensen met CIAP worden geschat op basis van de kosten van wekelijkse fysiotherapie (een deel maakt meer revalidatiekosten, anderen maken wellicht niet of niet wekelijks gebruik hiervan). Dan kom je bij 50 weken per jaar à € 50,- per keer op €2.500,- per persoon. Minus de eigen bijdrage voor de zorgverzekering is dat ongeveer € 2.100,-.

Voor alle mensen met CIAP samen komt dat uit op ongeveer **€ 43 miljoen euro aan revalidatiekosten voor personen met CIAP**

Overige financiële aspecten

Er zijn verder nog aanvullende verliezen en kosten in ogenschouw te nemen zoals:

- Uitkeringen voor arbeidsongeschiktheid en werkloosheid.
- Koopkrachtverlies (mensen komen terecht in o.a. de WIA, WW en de bijstand)
- Etc.

Deze kosten zijn echter nog niet in de berekening opgenomen.

Voorlopige conclusie

Gezien bovenstaand financieel verlies van **circa € 450 miljoen** is het voor Nederland van groot belang dat er onderzoek wordt verricht naar de oorzaak en het genezen/voorkomen van CIAP.

ⁱ Visser NA et al. Incidence of polyneuropathy in Utrecht, the Netherlands. *Neurology*. 2015 Jan 20;84(3):259-64

ⁱⁱ Putter, I. et al. Langer doorwerken, voor iedereen? Ontwikkelingen in de arbeidssituatie van 45- tot 75-jarigen met een chronische ziekte of lichamelijke beperking, monitor 2005-2017. Utrecht: Nivel, 2019. 45 p. In te zien via: <https://www.nivel.nl/nl/publicatie/langer-doorwerken-voor-iedereen-ontwikkelingen-de-arbeidssituatie-van-45-tot-75-jarigen>.